

NAJvyšší KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: 350/01
Zo dňa: 28.02.2013

Počet výtlačkov: 2
Výtlačok číslo: 1
Počet strán: 9
Počet príloh: 0

Z Á Z N A M

o výsledku kontroly

**financovania vedecko-výskumnej činnosti zo zahraničných zdrojov na vybraných
vysokých školách a univerzitách**

**Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
Fakulta biotechnológie a potravinárstva**

Nitra jún 2013

**Záznam
o výsledku kontroly**

Podľa poverenia predsedu NKÚ SR č. 350/01 zo dňa 28.02.2013 vykonali:

Ing. Štefan Chamula – vedúci kontrolnej skupiny

Mgr. Dušan Hrkeľ – člen kontrolnej skupiny

kontrolu financovania vedecko-výskumnej činnosti zo zahraničných zdrojov na vybraných vysokých školách a univerzitách, ktorej účelom bolo preveriť systém financovania a riadenia vedecko-výskumnej činnosti zo zahraničných zdrojov na úrovni MŠVVaŠ SR a na vybranej vzorke vysokých škôl a univerzít. Zhodnotiť účinnosť zahraničných zdrojov vynaložených na aktivity/projekty.

Kontrola bola vykonaná v čase od 19.03.2013 do 27.06.2013 v kontrolovanom subjekte

**Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre
Fakulta biotechnológie a potravinárstva
Trieda A. Hlinku 2
949 76 Nitra
IČO 00397482**

za kontrolované obdobie: roky 2009 – 2012, v prípade potreby využiť údaje z predchádzajúceho alebo nasledujúceho obdobia.

Predmetom kontroly vykonanej expozitúrou bolo:

1. Preveriť systém riadenia a kontroly vedecko-výskumnej činnosti zo zahraničných zdrojov na vybraných vysokých školách a univerzitách,
2. Preveriť dodržiavanie podmienok zmlúv (o poskytnutí grantu) a zhodnotiť ich efektívnosť a účinnosť.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Opis kontrolovaného subjektu

1.1. Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre (ďalej len „SPU Nitra“) ako právnická osoba je verejnou vysokou školou v zmysle zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Je vrcholnou

vzdelávacou a vedeckou ustanovitznou v sústave vysokých škôl Slovenskej republiky (ďalej le „SR“). Podľa charakteru a rozsahu svojej činnosti je vysokou školou univerzitného typu.

Hlavnou úlohou SPU Nitra je poskytovanie vysokoškolského vzdelávania a tvorivé vedecké bádanie. Poskytuje, organizuje a zabezpečuje vzdelávanie v akreditovaných študijných programoch bakalárskeho, inžinierskeho a doktorandského stupňa a programy ďalšieho vzdelávania. Vykonáva aj podnikateľskú činnosť.

SPU Nitra bola zriadená v roku 1952 vládny m nariadením č. 31/1952 Zb. ako Vysoká škola poľnohospodárska v Nitre. Od roku 1996 nesie názov Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre.

SPU v Nitre sa člení na:

- a) fakulty,
- b) pedagogické a výskumné pracoviská,
- c) hospodársko-správne pracovisko,
- d) informačné pracoviská
- e) účelové zariadenia.

Má tieto fakulty:

- a) Fakultu agrobiológie a potravinárskych zdrojov,
- b) Fakultu ekonomiky a manažmentu,
- c) Technickú fakultu,
- d) Fakultu záhradníctva a krajinného inžinierstva,
- e) Fakultu biotechnológie a potravinárstva,
- f) Fakultu európskych štúdií a regionálneho rozvoja.

1.2. Fakulta biotechnológie a potravinárstva SPU Nitra

Fakulta biotechnológie a potravinárstva SPU Nitra (ďalej len „FBP SPU“ alebo „FBP“ alebo „fakulta“)

vznikla v súlade so zákonom č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, po predchádzajúcom vyjadrení Akreditačnej komisie vlády SR podľa § 82 ods. 2 písm. d), uznesením č. 19.6.2. zo dňa 24. mája 2002, so súhlasom Akademického senátu SPU v Nitre zo dňa 10. júla 2002 a zriaďovacou listinou rektora SPU v Nitre s účinnosťou od 1. októbra 2002.

Poslaním fakulty je výchova a príprava kvalifikovaných, vysokoškolsky vzdelaných odborníkov orientovaných na poznanie a zvládnutie najnovších poznatkov, biologických, chemických, technologických a ekonomických vied orientovaných na moderné postupy výroby, hodnotenia a spracovania potravín a špecifických produktov biotechnológií. Hlavným cieľom je dosiahnutie biologickej a technologickej integrity systému "poľnohospodársky produkt - potravina".

Fakulta organizuje vzdelávanie v akreditovanom trojstupňovom štúdiu (bakalárske, inžinierske, doktorandské). FBP SPU tvoria tieto katedry:

- a) Katedra biochémie a biotechnológie,
- b) Katedra chémie,
- c) Katedra fyziológie živočíchov,
- d) Katedra hodnotenia a spracovania živočíšnych produktov,
- e) Katedra hygieny a bezpečnosti potravín,
- f) Katedra mikrobiológie,
- g) Katedra skladovania a spracovania rastlinných produktov.

2. Identifikácia druhu podpory

Kontrolou bolo zistené, že v kontrolovanom období realizovala FBP SPU jeden vedecko-výskumný projekt (ďalej len „VVP“) s názvom „Stanovenie plesní a fungálnych metabolitov v budovách“ (ďalej len „projekt“).

Finančné prostriedky na realizáciu projektu poskytla FBP SPU Univerzita prírodných zdrojov a aplikovaných prírodných vied, Inštitút agrobiotechnológie v rakúskom Tullne.

Kontrolovaný subjekt sa na uvedenom projekte podieľal ako spolupracujúca strana, ktorej úlohou bol predovšetkým zber vzoriek plesní z budov v rôznych častiach územia Slovenskej republiky. FBP SPU následne vykonala analýzu vzoriek, extrahovanie čistých kultúr plesní, ktoré zaevidovala a doručila partnerskej organizácii, ktorá výskum finančne podporila.

Kontrolou bolo zistené, že financovanie VVP je zabezpečované predovšetkým organizáciami, inštitúciami resp. grantovými agentúrami, ktoré vypisujú výzvy. Samotná fakulta nedisponuje takými finančnými možnosťami, aby sa v širšom meradle mohla venovať vedecko-výskumnej činnosti, ktorú by si sama financovala. Ako vyplynulo aj z vyjadrenia kontrolovaného subjektu, na fakulte je prioritou vyučovací proces, ktorý je časovo veľmi náročný, zaberá pedagógom značnú časť pracovného času, na rozdiel od iných inštitúcií, ktoré sú svojim charakterom primárne orientované na oblasť výskumu resp. bádania.

Kontrolná skupina zistila, že suma finančných prostriedkov poskytnutých zo zahraničných zdrojov bola v kontrolovanom období u kontrolovaného projektu celkovo 15 000,00 eur. Uvedená suma bola poskytnutá formou troch splátok v sume 5 000,00 eur.

Tabuľka č. 1 – prehľad projektov financovaných zo zahraničných zdrojov v kontrolovanom období

Názov projektu	Identi. č. projektu	Doba realizácie od - do	Objem prostriedkov	Stav realizácie
Stanovenie plesní a fungálnych metabolitov v budovách	673/2007/SPU	10/2007 – 09/2010	15 000,00 eur	Ukončený

Kontrolou bolo ďalej zistené, že FBP SPU uzatvorila zmluvu s partnerskou organizáciou (reg. č.. 673/2007/SPU) za účelom realizácie VVP, z ktorej bolo možné presne identifikovať pôvod poskytnutých finančných zdrojov, ich výšku a spôsob financovania.

Kontrolou uvedenej oblasti neboli zistené nedostatky.

3. Plánovanie získavania zdrojov na vedecko-výskumnú činnosť.

3.1. Finančné zdroje

Smerovanie VV činností, systém plánovania a získavania zdrojov na VV činnosť má FBP SPU upravený len z časti v internom dokumente „Dlhodobý zámer rozvoja Fakulty biotechnológie a potravinárstva v Nitre do roku 2015“ (ďalej len „dlhodobý zámer“), ktorý

podľa §27 ods. 1 písm. f) zákona č. 175/2008 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov schvaľuje akademický senát fakulty.

V bode 4 dlhodobého zámeru, má fakulta podrobne rozpracované oblasti záujmu a smerovania VV činnosti pre každú katedru samostatne. Oblasť plánovania finančných zdrojov nielen na VV činnosť je spracovaná v bode 6 dlhodobého zámeru. Hlavným zdrojom príjmov FBP SPU ako aj celej univerzity je štátny rozpočet. Iné zdroje financovania sú síce spomenuté, no len ako ďalšia forma viac zdrojového financovania vysokých škôl a univerzít, bez stanovenia konkrétnych domácich či zahraničných zdrojov, grantov resp. agentúr.

Kontrolou bolo zistené, že projekt bol v plnej miere hrazený partnerskou inštitúciou, preto FBP SPU nevykonávala žiadne plánovanie finančných zdrojov.

3.2. Získavanie informácií

Kontrolou bolo zistené, že kontrolovaný subjekt sa uchádzal o viacero zahraničných grantov. Podľa vyjadrenia kontrolovaného subjektu je v súčasnosti medzinárodná spolupráca nevyhnutná. Vedeckí pracovníci sú nútení vymieňať si skúsenosti, aby mohli napredovať nielen oni, ale aj celé odvetvie a spoločnosť mohla využívať najnovšie vedecké poznatky pre zlepšenie kvality života.

Ďalej z vyjadrenia FBP SPU vyplynulo, že fakulta má dostatok informácií o zahraničných grantoch. Problematicky môžeme hodnotiť nízku úspešnosť žiadostí podaných fakultou. Ako hlavný dôvod uviedol kontrolovaný subjekt špecializáciu jednotlivých inštitúcií a žiadateľov o granty na VV činnosť. Hlavnou úlohou univerzít resp. vysokých škôl je primárna orientácia na výučbu a vzdelávací proces, kým iné inštitúcie, ktoré sú primárne orientované na vedu a výskum, majú podstatne väčšie skúsenosti s výskumnou činnosťou, väčšiu účasť na VVP, čím dosahujú lepšie výsledky pri hodnotení žiadateľov o granty na vedecko-výskumnú činnosť.

Kontrolovaný subjekt ďalej uviedol, že hlavným informačným zdrojom o výzvach, resp. o VVP, u ktorých je možná účasť FBP SPU sú osobné kontakty, ktoré má či už vedenie fakulty resp. jednotliví pedagogickí pracovníci.

Kontrolou uvedených oblastí neboli zistené porušenia zákona resp. iných všeobecne záväzných právnych predpisov.

4. Ľudské zdroje a organizácia riadenia

4.1. Špecializované útvary

FBP SPU nemá špecializované oddelenie, ktoré by sa zaoberalo sledovaním výziev a následne sprostredkovávalo tieto informácie svojim pedagógom. Výzvy a účasť na zahraničných grantoch sledujú konkrétni pedagógovia, ktorí aj vypracovávajú projekty k žiadostiam o poskytnutie finančných prostriedkov na VVP. Účasť na projekte je podmienená schválením projektu na vedení fakulty, resp. univerzity, nakoľko vo veľkej časti projektov je potrebná finančná spoluúčasť fakulty, resp. finančná schéma je nastavená ako refundácia oprávnených nákladov na projekt.

V prípade úspešnej žiadosti o účasť na VVP financovanom zo zahraničia je osobou zodpovednou za celý projekt, vrátane finančných otázok riešiteľ.

4.2. Ľudské zdroje

Kontrolou bolo zistené, že na projekte financovanom zo zahraničných zdrojov sa zúčastnil jeden vysokoškolský, vedecký pracovník z katedry mikrobiológie. Uvedený pracovník mal skúsenosti s prípravou žiadostí a projektov v rámci programov VEGA a KEGA.

Kontrolná skupina ďalej zistila, že informáciu o pripravovanom projekte sa dozvedel pedagogický pracovník FBP SPU počas študijného pobytu priamo v inštitúcii, ktorá projekt zastrešovala

4.3. Organizácia riadenia

Kontrolou bolo zistené, že FBP SPU nemá v organizačnej štruktúre útvar, resp. špeciálneho pracovníka, ktorého pracovnou náplňou by bolo sledovanie výziev a získavanie informácií o dostupných grantoch.

Jednotliví pracovníci FBP sledujú výzvy z danej oblasti. Pred podaním žiadosti, musí prejsť žiadosť interným pripomienkovým konaním, v ktorom vedenie fakulty rozhodne o účasti na projekte alebo jeho zamietnutí. Kontrolou bolo zistené, že na úrovni fakulty je proces prípravy a schvaľovania VVP na primeranej úrovni riadenia.

Kontrolou bolo ďalej zistené, že vedenie fakulty hodnotí, či je žiadosť o účasť na VVP v súlade s cieľmi fakulty, ktoré sú stanovené v dlhodobom zámere. Kontrolou bolo zistené, že kontrolovaný projekt, bol v súlade s dlhodobým zámerom univerzity.

Kontrolou neboli zistené nedostatky.

5. Kontrola vedecko-výskumnej činnosti zo zahraničných zdrojov

5.1. Vnútoraná kontrola

Kontrolou bolo zistené, že na všetkých projektoch (t.j. financované z domácich ale aj zahraničných zdrojov) bola vykonaná kontrola v zmysle Smernice o finančnej kontrole a vnútornom audite na SPU Nitra č. 547/2002 a Smernice o usporiadaní a pôsobnosti vnútorného kontrolného systému na SPU Nitra. V roku 2012 bola vydaná Smernica o finančnej kontrole obchodno-záväzkových vzťahov a audite č. 41/2012, ktorá zrušila predchádzajúce smernice.

Vnútoraný kontrolný systém fakulty tvoria akademický senát FBP SPU, dekan, tajomník a vedúci katedier. Akademický senát FBP vykonáva kontrolu hospodárenia s finančnými prostriedkami FBP SPU na základe predloženej Výročnej správy o hospodárení FBP SPU za príslušný hospodársky rok.

Dekan FBP SPU vykonáva kontrolnú činnosť formou úloh, ktoré uloží vedúcim a ostatným zamestnancom na zasadnutiach Vedenia FBP a Kolégia dekana FBP SPU.

Tajomníčka FBP SPU v zmysle vnútornej smernice vykonáva denne v hodnotenom roku predbežnú finančnú kontrolu II. stupňa všetkých finančných operácií.

Vedúci katedier vykonávajú predbežnú finančnú kontrolu I. stupňa tým, že v etape prípravy finančnej operácie overujú, či je pripravovaná finančná operácia v súlade so schválenou dotáciou, so zmluvným partnerom alebo vybraným dodávateľom na základe prieskumu trhu, s rešpektovaním zásady hospodárnosti a efektívnosti.

Kontrolou účtovných dokladov súvisiacich z projektom bolo zistené, že systém vnútornej kontroly FBP SPU funguje spoľahlivo a kontrolovaný subjekt dodržiava zásady hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti vynakladania poskytnutých finančných prostriedkov.

5.2. Externá kontrola

Kontrolou bolo zistené, že na FBP SPU neboli vykonané externé kontroly medzinárodných vedecko-výskumných projektov, ktoré realizovala fakulta v kontrolovanom období.

Kontrolou bolo ďalej zistené, že partner ktorý poskytol FBP SPU finančné prostriedky na VVP nepožadoval žiadne vyúčtovanie resp. použitie poskytnutých finančných prostriedkov. Zárukou, že práce boli skutočne vykonané, bolo naplnenie databázy získanými údajmi.

Kontrolou neboli v kontrolovaných oblastiach zistené žiadne nedostatky.

6. Monitorovanie a prenos know-how

6.1. Monitorovanie

Kontrolou bolo zistené, že FBP SPU sa na projekte podieľala a spolupracujúca strana. Úlohou FBP bol zber vzoriek plesní z rôznych bytových, nebytových a kancelárskych priestorov v rôznych lokalitách Slovenska. Zodpovední pracovníci fakulty po vykonaní zberu vykonali purifikáciu vzoriek a následne zaevidovali vzorky do databázy rakúskeho partnera.

Na základe predloženej projektovej dokumentácie (t.j. správy o činnosti v čase trvania projektu) kontrolná skupina zistila, že FBP SPU splnila stanovené ciele, ktoré jej boli stanovené v rámci VVP.

6.2. Prenos know-how

Kontrolná skupina zistila, že úlohou pracovníkov FBP bol zber vzoriek plesní, ich purifikácia a následné zaevidovanie do databázy partnera poskytujúceho finančné prostriedky. Z uvedeného vyplýva, že kontrolovaný subjekt nevykonával také činnosti, ktorými by vytváral know-how, preto nebolo možné tento bod kontrolného postupu vyhodnotiť.

Kontrolou uvedenej oblasti neboli zistené nedostatky.

7. Zverejňovanie informácií o grantoch financovaných zo zahraničných zdrojov.

Kontrolou bolo zistené, že výsledky boli odovzdané na ďalšie využitie do „Center for Analytical Chemistry Department IFA - Tulln, University of Natural Resources and Applied Life Sciences Vienna“ v Rakúsku.

Vzhľadom na povahu činností, ktoré vykonávali zamestnanci FBP SPU na VVP financovanom zo zahraničia, parciálne informovanie o výsledkoch práce bez uvedenia ostatných činností a ďalších súvislostí, by neprinieslo žiadny efekt.

Kontrolou neboli zistené nedostatky.

8. Kontrola vybraných projektov financovaných zo zahraničných zdrojov

FBP realizovala v kontrolovanom období len jeden VVP, u ktorého kontrolná skupina preverila dodržiavanie zmluvných podmienok, hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť vynakladania poskytnutých finančných prostriedkov, dodržiavanie zákona č. 411/2001 Z.z o účtovníctve v znení neskorších predpisov, ako aj fungovanie vnútorného kontrolného systému.

Úlohou projektu bolo stanoviť výskyt a úroveň výskytu plesní v ľudských obydlíach, t.j. v miestach kde ľudia trvalo žijú, resp. sa dlhodobo zdržiavajú. Ako sa uvádza v časti C projektu, každoročne spôsobujú huby a plesne na budovách škody rádovo v stovkách miliónov eur. Realizácia projektu mala význam nielen z ekonomického hľadiska, ale aj z kultúrneho hľadiska, kedy výskyt plesní ohrozuje historických budovy a pamiatky tisíce rokov staré s nevyčísliteľnou hodnotou. V neposlednom rade má výskyt plesní v ľudských obydlíach význam aj zo zdravotného hľadiska, nakoľko zhoršuje kvalitu života a spôsobuje zdravotné (dýchacie, kožné, alergické) problémy.

8.1. Využitie pridelených finančných prostriedkov.

Kontrolná skupina zistila, že FBP SPU uzatvorila zmluvu s partnerskou organizáciou z Rakúska (reg. č.. 673/2007/SPU) za účelom realizácie VVP. Celková výška poskytnutých finančných prostriedkov bola 15 000,00 eur. Finančné prostriedky boli poskytnuté formou troch ročných platieb, pričom poskytnuté finančné prostriedky nemali charakter refundácie preukázaných oprávnených nákladov. Výška jednej ročnej platby bola 5 000,00 eur.

Kontrolou bolo zistené, že kontrolovaný subjekt mohol použiť finančné prostriedky len na nasledovné účely: 15% prostriedkov na energie, 42% prostriedkov na materiál a 43% prostriedkov na mzdy, resp. pracovné náklady.

Kontrolovaný subjekt postupoval pre realizácii VVP v súlade so zmluvou o poskytnutí finančných prostriedkov ako aj v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Kontrolou neboli zistené nedostatky.

8.2. Harmonogram realizácie projektu

VVP realizovala FBP SPU v čase od 10/2007 do 09/20010. Časový harmonogram určený na VVP bol zo strany fakulty dodržaný.

Kontrolou neboli zistené nedostatky.

8.3. Monitorovanie

Kontrolovanému subjektu vyplývala zo zmluvy povinnosť zasielať poskytovateľovi príspevku pravidelný report o činnosti a dosiahnutých výsledkoch. Kontrolou neboli zistené nedostatky.

8.4. Dosiahnuté výsledky a publikovanie

Vzhľadom na povahu činností, ktoré vykonávali zamestnanci FBP SPU na VVP financovanom zo zahraničia (t.j. primárne zber vzoriek), parciálne informovanie o výsledkoch práce bez uvedenia ostatných činností a ďalších súvislostí, by neprinieslo žiadny efekt.

Kontrolná skupina ďalej zistila, že kontrolovanému subjektu zo zmluvy nevyplývali žiadne informačné povinnosti.

Kontrolou neboli zistené nedostatky.

8.5. Účinnosť projektu

Kontrolná skupina zistila, že projekt, na ktorom sa FBP SPU zúčastnila, je ako celok v súlade VV činnosťou fakulty. Podľa vyjadrenia kontrolovaného subjektu, partnerská organizácia v Rakúsku, naďalej pracuje na budovaní databázy. Projekt, ktorého sa FBP SPU zúčastnila naplnil stanovené ciele.

Zhrnutie:

Kontrola financovania vedecko-výskumnej činnosti zo zahraničných zdrojov na vybraných vysokých školách a univerzitách neboli zistené porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov, ani rámcovej zmluvy uzatvorenej s partnerskou organizáciou.

Vzhľadom k uvedenej skutočnosti, bol vyhotovený záznam o výsledku kontroly.

Kontrolovanému subjektu bol ponechaný výťah č. 2 záznamu o výsledku kontroly.

Kontrolovaný subjekt potvrdzuje, že kontrolná skupina NKÚ SR vrátila všetky zapožičané doklady.

Záznam o výsledku kontroly vypracovali dňa: 18.06.2013

Ing. Štefan Chamula
vedúci kontrolnej skupiny

Mgr. Dušan Hrkel
člen kontrolnej skupiny

S obsahom záznamu o výsledku kontroly boli oboznámení dňa: 26.06.2013

Dr.h.c. prof. Ing. Peter Bielik, PhD.
rektor SPU v Nitre

prof. Ing. Ján Tomáš, CSc.
dekan FBP SPU v Nitre